

تشنج ناشی از تب

تهیه کننده: فریبا اسدی (کارشناس پرستاری)

تایید کنندگان:

فاضل اسکندری (مدیر پرستاری)

خدیجه عباسی (سوپروایزر آموزشی)

نرگس همتی (سوپروایزر آموزش سلامت)

تایید کننده نهایی: دکتر سید عباس حمیدی (متخصص اطفال)

منبع: ویلی ونگ ۲۰۱۸

بازنگری: دی ماه ۱۴۰۰

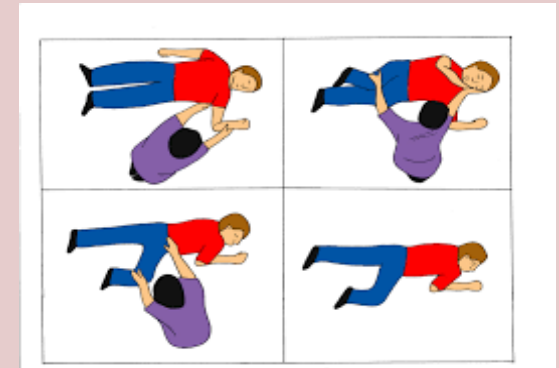
- سعی کنید او را در موقعیتی قرار دهید که سر همسطح یا کمی پایین تر از بدن باشد.
- شخصی را که دچار تشنج شده به پهلو بخوابانید.

”پیش آگهی“

اکثریت این کودکان بعد از سن ۵ سالگی دچار تشنج نمی شوند. تشنج ناشی از تب خوش خیم است و عارضه ای بر جا نمی گذارد مگر اینکه طول بکشد تکرار شود یا در معاینه عصبی کودک، پزشک نکته غیر طبیعی را مشاهده کند.

۶- اگر بعد از تشنج کودک، پزشک دستور داد تا کودک شما به مدت طولانی (حدود دو سال) از داروهای ضد تشنج استفاده کند حتما این داروها طبق دستور در زمان مناسب مصرف کنید و از کم کردن و قطع کردن خوددسترانه داروها پرهیزید.

نکات قابل توجه حین تشنج:

- خونسردی خود را حفظ کنید؛ تشنج چنان که گفته شد پس از چند ثانیه تا چند دقیقه تمام می شود.
- اطمینان حاصل کنید که راه های تنفس او باز است و لباس، زیورآلات یا شیئی این راه های تنفسی را مسدود نکرده است.
- سعی نکنید به کسی که دچار حمله تشنج شده است مواد غذایی یا دارویی یا مایعات بخورانید. هر دارو یا مایعی باید پس از رفع حالت تشنج به وی داده شود.
- برخی تشنج ها باعث انقباض شدید ناحیه دهان و در نتیجه بسته شدن فک می شود. در این حالت به منظور تنفس بهتر یا پیشگیری از آسیب به زبان، به هیچ وجه سعی نکنید دهان او را به زور و وارد آوردن فشار زیاد برای گذاشتن جسمی میان دندان ها باز کنید، زیرا فشار وارده ممکن است سبب دررفتگی یا شکستگی فک او شود.

تشنج:

تشنج نتیجه عملکرد نامناسب سیستم الکتریکی مغز می باشد، که دارای دو خصوصیت است:

۱- به صورت ناگهانی آغاز می شود.

۲- غیر ارادی و غیر قابل کنترل است.

نشانه های آن ممکن است شامل عدم آگاهی یا تغییر در آگاهی، حرکات غیر ارادی یا تغییر در دفع، رفتارها، احساسات و وضعیت قرار گیری فرد باشد. تشنج شایعترین اختلال عصبی درمان پذیر در کودکان است و در اثر بسیاری از بیماریهای درگیر کننده سیستم عصبی رخ می دهد.

تشنج ناشی از تب:

مطابق تعریف، بروز حملات تشنجی حین تب، تشنج ناشی از تب نامیده می شود. زیرا در سنین ۶ ماه تا ۵ سالگی مغز کودکان به افزایش درجه حرارت حساس است. در نتیجه بعضی از کودکان در این سنین با تبهای شدید (بیش از ۳۸ درجه) دچار تشنج می شوند. بیشتر مواقع تشنج همراه با تب در اثر عفونتهای ویروسی دستگاه تنفس فوقانی یا عفونت حاد گوش میانی یا التهاب لوزه سوم ایجاد می گردد.

گاهی ممکن است علت بروز تشنج ناشی از تب، مننژیت باشد، در این حالت تشنج ناشی از تب نامیده نمی شود.

سن شایع بروز تشنج ناشی از تب بین ۶ ماه تا ۵ سال است. پسران بیش از دختران دچار تشنج می شوند. نسبت شیوع حملات تشنج ناشی از تب در کودکان خردسال ۵-۲٪ است. در بسیاری از موارد سابقه خانوادگی از تشنجات ناشی از تب مثبت است. علت حملات ناشی از تب همچنان ناشناخته است.

در اغلب کودکان درجه تب می تواند یک عامل ایجاد کننده باشد. درجه حرارت معمولاً ۳۸/۸ درجه سانتی گراد است و حملات معمولاً در طی بالا رفتن درجه حرارت رخ می دهد.

پیش خیر حمله قریب الوقوع
تشنجی در کودک دارای تب شامل
لرزش، خیرگی به یک نقطه، توهم،
تحریک پذیری و داد و فریاد است.

علائم:

۱- کودک دچار اختلال هوشیاری می شود، یعنی اطرافیان را نمی شناسد. متوجه زمان و مکان نمی شود. به صدا زدن شما پاسخ نمی دهد یا بیهوش بر روی زمین می افتد.

۲- حرکات غیر ارادی در قسمتی یا تمام اعضای بدن ایجاد می گردد. این حالت چند ثانیه تا چند دقیقه طول می کشد.

۳- ممکن است کودک در زمان حمله کنترل ادرار خود را از دست بدهد.

۴- گاهی کودک به صورت ناگهانی رفتار غیر ارادی نشان می دهد. مثلاً بدون توجه به اطراف، شروع به دویدن می کند.

۵- ممکن است کودک برای چند لحظه به نقطه ای خیره شده و در این مدت متوجه اطراف نباشد.

درمان:

اغلب حملات ناشی از تب تا رسیدن به یک مرکز درمانی قطع می شود. با این وجود در صورتی که تشنج ادامه داشته باشد، درمان دارویی و اقداماتی برای کاستن درجه حرارت انجام می شود.

نکات قابل توجه در مورد کودکانی که در زمان تب دچار تشنج می شوند:

۱- اگر کودک شما به علت سرماخوردگی یا هر عفونت دیگری دچار تب شدید شد، حتماً با استفاده از داروهای ضد تب استامینوفن، پاشویه با آب ولرم تب کودک را کاهش دهید. (برای پاشویه کودک از آب سرد استفاده نکنید، زیرا استفاده از آب سرد می تواند شوک ایجاد کند.)

۲- هیچگاه برای کاهش تب کودک از آسپرین استفاده نکنید.

۳- کودک را برای بررسی علت تب نزد پزشک ببرید.

۴- در صورتی که پزشک احتمال مننژیت را در کودکی بدهد، کشیدن مایع نخاع کودک جهت آزمایش و تشخیص بیماری ضروری است. در این زمینه با پزشک همکاری کنید.

۵- اگر کودک شما سابقه تب و تشنج دارد با نظر پزشک در زمان تب شدید، علاوه بر استامینوفن و پاشویه کردن از داروهای ضد تشنج به مقداری که پزشک دستور داده استفاده کنید تا از تشنج کودک پیشگیری شود.